

КОМПЛЕКС ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОЇ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

У статті розглядається комплекс вправ для формування у майбутніх викладачів англійської мови професійно орієнтованої читацької компетентності засобами Інтернет-ресурсів. Надається характеристика етапів формування зазначеної компетентності. Аналізуються групи, типи та види вправ, наводяться приклади до кожної групи вправ.

Ключові слова: англomовна професійно орієнтована читацька компетентність, Інтернет-ресурси, комплекс вправ.

За умов модернізації вищої освіти набуває актуальності проблема впровадження інформаційних технологій у навчальний процес. За останні десятиліття науковці все частіше розглядають проблеми навчання професійно орієнтованого читання із застосуванням Інтернет-ресурсів та формування відповідної компетентності. Так, І. В. Корейбою 2011 р. було розроблено методику навчання майбутніх учителів німецькомовного професійного читання з використанням Інтернет-ресурсів [1]; Ю. В. Романюк того ж року запропоновано методику формування англomовної читацької компетентності з використанням навчального веб-сайту [2] тощо. Проте залишається не вирішеною проблема створення комплексу вправ для формування у майбутніх викладачів (магістрантів) англomовної професійно орієнтованої читацької компетентності засобами Інтернет-ресурсів, що і визначає актуальність цієї статті.

Ефективність навчання читання наукової літератури, розміщеної на різноманітних веб-ресурсах мережі Інтернет, залежить від коректно розробленого комплексу вправ для формування в магістрантів професійно орієнтованої читацької компетентності (ПОЧК) засобами Інтернет-ресурсів на матеріалі англomовних наукових методичних і педагогічних електронних періодичних видань і відповідних комплексів вправ. Звідси, метою статті є представлення комплексу вправ для формування у майбутніх викладачів англomовної ПОЧК засобами Інтернет-ресурсів за темою "Навчання як професійна діяльність". Для реалізації поставленої мети необхідно проаналізувати групи і підгрупи вправ, що входять до складу зазначеного комплексу вправ.

Комплекс вправ розроблений на основі загальної підсистеми вправ для навчання іншомовного професійно спрямованого читання. В адаптації до специфіки ПОЧК, розглядаємо **комплекс вправ** як сукупність певних груп, типів і видів вправ, які виконуються в такій послідовності й у такій кількості, що враховує закономірності формування та вдосконалення мовленнєвих навичок і розвитку мовленнєвих умінь професійно орієнтованого читання наукових і науково-популярних текстів з автентичних фахових електронних періодичних видань. Згідно зі структурою ПОЧК, вказаний комплекс вправ включає три основні групи вправ:

- 1) для підготовки до читання фахових електронних наукових і науково-популярних статей;
- 2) для формування та вдосконалення мовленнєвих навичок ПОЧК;
- 3) для розвитку і вдосконалення умінь ПОЧК. Кожна група вправ містить відповідні підгрупи вправ.

Розглянемо спосіб реалізації комплексу вправ для формування ПОЧК засобами Інтернет-ресурсів.

На **передтекстовому етапі** магістранти оволодівають структурно-функціональними знаннями побудови англomовної наукової статті, на основі яких формуються відповідні навички. Майбутні викладачі ознайомлюються з жанровими характеристиками в процесі виконання некомунікативних і умовно-комунікативних рецептивно-репродуктивних вправ, пов'язаних із усвідомленням магістрантами композиційної структури і комунікативних функцій структурних частин англomовної наукової / науково-популярної електронної статті. На цьому етапі необхідно забезпечити оволодіння вміннями медіакомпетентності у магістрантів, що є обов'язковою умовою для ефективного професійно орієнтованого читання в режимі он-лайн.

Видами навчальних вправ цього етапу є такі: виділення окремих структурних частин тексту англomовної наукової / науково-популярної (електронної) статті, визначення комунікативних функцій, аналіз композиційної структури статті. При цьому вправи для формування навичок виділяти структурні частини статті наукового жанру розраховані на виконання в режимі переглядового читання, а вправи для формування навичок визначати їхні комунікативні функції – в процесі ознайомлювального читання. Наведемо приклади вправ цього етапу, весь комплекс представлений у навчальному посібнику **Wish Success** [3].

Приклад 1 (група вправ для підготовки до читання фахових електронних наукових і науково-популярних статей).

Task: You are going to read the extract on basic tips and strategies for using a computer effectively in an ESL class setting (Computer as a Language Learning Tool). Skim the extract and define what style the text is written in. Find the vocabulary which proves what variant of English (British / American) the author uses.

Приклад 2 (група вправ для підготовки до читання фахових електронних наукових і науково-популярних статей).

Task: Scan the Contents and look through the magazine <http://www.etprofessional.com/> (free sample issue). Write down the headings of 5 articles which might be useful in teaching English at a higher educational establishment. Discuss your suppositions with your fellow-students.

Приклад 3 (група вправ для підготовки до читання фахових електронних наукових і науково-популярних статей).

Task: Look through the list of web addresses. Under what headings can you find materials for teaching English? Click on each address:

<http://www.teachingenglish.org.uk/articles> ; <http://www.informaworld.com> ;
<http://shop.niace.org.uk/adults-learning.html> ; <http://iteslj.org/> ;
<http://eltj.oxfordjournals.org.uk> ; <http://www.etprofessional.com/> . *Discuss the results of your search with your fellow-students.*

Приклад 4 (група вправ для формування та вдосконалення мовленнєвих навичок ПОЧК).

Task: In order to understand scientific online articles better you have to know the linguistic (lexical and grammatical) requirements for such kind of a written matter. Read the editorial address to the authors of ELT journal. What are the major requirements for the scientific articles? Pay attention to the lexical and grammatical peculiarities of the scientific articles and to the punctuation.

На **текстовому етапі** необхідно вдосконалити мовленнєві лексичні і граматичні навички ПОЧК, також вдосконалити вміння пошуку інформації на веб-сторінках. Основним завданням цього етапу є розвиток умінь у різних видах читання в режимах он-лайн і офф-лайн. Ступінь керованості мовленнєвими діями студентів при виконанні цих вправ поступово мінімізується за рахунок усунення штучно створених опор і зразків.

Приклад 5 (група вправ для розвитку і вдосконалення вмінь ПОЧК).

Task: Click on the links of 4 journals where you are to find some information about the teaching styles. Follow the steps: a) Scan the Contents and find the corresponding titles of the articles. Search the article on the teaching style (approaches / techniques). b) Enumerate the structural elements of the chosen article and prove that it is the proper scientific article. Discuss your choice with your fellow-students.

На **післятекстовому етапі** відбувається вдосконалення вмінь медіакомпетентності (із залученням саморефлексії студентів) і контроль рівня сформованості вмінь у різних видах читання наукових / науково популярних статей в режимах он-лайн і офф-лайн. Видами навчальної діяльності є читання фрагментів і текстів англомовних наукових методичних і педагогічних статей з метою співвіднесення, коментування, привласнення, поширення здобутої професійно орієнтованої інформації.

Приклад 6 (група вправ для розвитку і вдосконалення вмінь ПОЧК).

Task: Search the article 'Reported Speech – Rules, What Rules?' online and read it for specific information. Choose the appropriate continuation to the sentences below. According to the article ...

1. *Mechanical exercise is* _____ .

2. <...> б.

Необхідно зазначити, що розподіл вправ згідно з етапами формування ПОЧК є орієнтовним, і кількісне співвідношення вправ кожної підгрупи може бути скоригованим викладачем залежно від рівня сформованості відповідних умінь у магістрантів.

Отже, у цій публікації ми представили комплекс вправ для формування в магістрантів професійно орієнтованої читацької компетентності засобами Інтернет-ресурсів на матеріалі англомовних науково-методичних і педагогічних електронних періодичних видань, що складається із трьох груп вправ:

1) для підготовки до читання фахових електронних наукових / науково-популярних статей;
 2) для формування і вдосконалення мовленнєвих навичок професійно орієнтованої читацької компетентності;

3) для розвитку і вдосконалення вмінь читання фахових електронних наукових / науково-популярних статей. Ці групи вправ, у свою чергу, поділяються на відповідні підгрупи вправ.

Перспективою подальшої роботи над обраною темою є розробка відповідного спецкурсу для студентів магістратури.

Використані джерела

1. Корейба І. В. Методика навчання професійного читання майбутніх учителів німецької мови з використанням Інтернет-ресурсів : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02 / Інна Василівна Корейба. – К., 2011. – 286 с.
2. Романюк Ю. В. Методика формування у майбутніх фахівців з інженерної механіки читацької англomовної компетенції з використанням навчального веб-сайту : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Юлія Вікторівна Романюк. – К., 2011. – 277 с.
3. Brytan Yu. V. Wish Success : навчальний посібник з практики усного та писемного мовлення англійською мовою для студентів магістратури (англ. мовою) / Yu. V. Brytan. – Чернігів : Вид. центр ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2013. – 90 р.

Британ Ю. В.

**КОМПЛЕКС УПРАЖНЕНІЙ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ
ПРОФЕСІОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
В ЧТЕННІ СРЕДСТВАМИ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ**

В статье рассматривается комплекс упражнений для формирования у будущих преподавателей английского языка профессионально ориентированной компетентности в чтении средствами Интернет-ресурсов. Представлена характеристика этапов формирования упомянутой компетентности. Анализируются группы, типы и виды упражнений, приводятся примеры к каждой группе упражнений.

Ключевые слова: англomовна професіонально орієнтована компетентність в читанні, засоби Інтернет-ресурсів, комплекс вправ.

Brytan Yu. V.

**COMPLEX OF EXERCISES FOR FORMING PROFESSIONALLY ORIENTED
COMPETENCE IN READING WITH THE USE
OF THE INTERNET RESOURCES**

In response to the needs of a contemporary society, higher education is involved into the process of modernization. The tendency of reducing the number of hard printed publications is observed. Reading online professional scientific articles in English is becoming more and more popular, particular skills are required as well as special teaching. In our opinion, the effectiveness of such training depends on the corresponding methodology for prospective teachers of English (Master students) to form the professionally oriented competence in reading by means of the Internet resources.

The objective of the article is to present the complex of exercises for forming the English language professionally oriented competence in reading with the use of the Internet resources in prospective teachers while studying the topic 'Education as Professional Activity'. To achieve this goal it is necessary to analyze the groups and subgroups of exercises which are included into the complex of exercises.

Based on the total subsystem of exercises for the competence formation, a special set of exercises has been created. The complex of exercises is considered to be a set of certain groups, types and kinds of exercises which are done in such quantity and sequence that are able to form and improve the skills of professionally oriented reading competence. The complex includes three main groups of exercises: 1) to prepare for reading electronic professional scientific articles; 2) to develop and improve reading skills; 3) to develop and improve the English language professionally oriented competence skills. Each group contains subgroups of corresponding exercises.

The Pre-reading stage acquires the structural and functional knowledge of the English article construction. The improvement of skills is the prerequisite for effective professionally oriented reading online. The ability to search the information on web pages is improved at the Reading stage. The main objective of this stage is the skills development in different kinds of reading online and off-line.

Key words: the English language professionally oriented competence in reading, Internet resources, complex of exercises.

Стаття надійшла до редакції 19.08.2015